

Çocuk Hakları ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, tarihte en geniş kabul gören insan hakları belgesidir. 20 Kasım 1989 tarihinde onaylanan bu sözleşme sayesinde artık çocukların hakları yasalarca da tanınıyor. 20 Kasım günü tüm dünyada Çocuk Hakları Günü olarak kutlanmaktadır. Türkiye, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi 1990 yılında imzalamıştır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, nerede doğduklarına, kim olduklarına; cinsiyetlerine, dinlerine ya da sosyal kökenlerine bakılmaksızın bütün çocukların haklarını tanımlamaktadır.

Sözleşme bunları kapsamaktadır: yaşama hakkı; eksiksiz biçimde gelişme hakkı; zararlı etkilerden, istismar ve sömürüden korunma hakkı; aile, kültür ve sosyal yaşama eksiksiz katılma haklarıdır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, medeni, siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki insan haklarını en geniş biçimde tanımlamaktadır. Bu sözleşmeye yön veren temel değerler şunlardır: ayırım gözetmeme; çocuğun yararının gözetilmesi; yaşama ve gelişme; katılımdır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, on sekiz yaşın altında olanları çocuk olarak tanımlayarak başlamaktadır. Sözleşmede ele alınan başlıca konular şunlardır:

- Ana–babanın rolü ve sorumluluğu; bunun ihmal edildiği durumlarda ise devletin rolü ve sorumluluğu;
- Bir isme ve vatandaşlığa sahip olma ve bunu koruma hakkı;
- Yaşama ve gelişme hakkı;
- Sağlık hizmetlerine erişim hakkı;
- Eğitime erişim hakkı;
- İnsana yakışır bir yaşam standardına erişim hakkı;
- Eğlence, dinlenme ve kültürel etkinlikler için zamana sahip olma hakkı;
- İstismar ve ihmalden korunma hakkı;
- Uyuşturucu bağımlılığından korunma hakkı;
- Ekonomik sömürüden korunma hakkı;
- İfade özgürlüğü hakkı;
- Düşünce özgürlüğü hakkı;
- Dernek kurma özgürlükleri hakkı;
- Çocukların kendileriyle ilgili konularda görüşlerini dile getirme hakkı;
- Özel gereksinimleri olan çocukların hakları;
- Özürlü çocukların hakları.